

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás az egyrészt az Európai Közösségek és azok tagállamai, és másrészt a Marokkói Királyság közötti társulás létrehozásáról szóló Euro-Mediterrán Megállapodás, továbbá a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásának figyelembevétele céljából az egyrészt az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészt a Marokkói Királyság közötti társulás létrehozásáról szóló euro-mediterrán megállapodásról szóló jegyzőkönyv, valamint az egyrészt az Európai Közösségek és tagállamai, másrészt a Marokkói Királyság közötti társulást létrehozó Euromediterrán megállapodás jegyzőkönyvének aláírásáról és ideiglenes alkalmazásáról a Bolgár Köztársaság és Románia Európai Unióhoz történő csatlakozásának figyelembevétele céljából készült jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2020. évi CV. törvényhez	1494
Végző előterjesztői indokolás az egyes vagyonkezelő alapítványokról és az azoknak történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi CVI. törvényhez	1496
Végző előterjesztői indokolás az egyes kiemelt társadalmi csoportok, valamint pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozások helyzetének stabilizálását szolgáló átmeneti intézkedésekről szóló 2020. évi CVII. törvényhez	1500
Végző előterjesztői indokolás a hozzátartozók sérelmére elkövetett súlyos személy elleni erőszakos bűncselekmények áldozatainak fokozottabb védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CVIII. törvényhez	1503

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás

az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, és másrészről a Marokkói Királyság közötti társulás létrehozásáról szóló Euro-Mediterrán Megállapodás, továbbá a Cseh Köztársaság, az Észti Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Letti Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásának figyelembevétele céljából az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Marokkói Királyság közötti társulás létrehozásáról szóló euro-mediterrán megállapodásról szóló jegyzőkönyv, valamint az egyrészről az Európai Közösségek és tagállamai, másrészről a Marokkói Királyság közötti társulást létrehozó Euromediterrán megállapodás jegyzőkönyvének aláírásáról és ideiglenes alkalmazásáról a Bolgár Köztársaság és Románia Európai Unióhoz történő csatlakozásának figyelembevétele céljából készült jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2020. évi CV. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Jelen kihirdető jogszabály célja az egyrészről az Európai Közösségek és tagállamai, másrészről a Marokkói Királyság közötti társulás létrehozásáról szóló Euro-Mediterrán Megállapodás (továbbiakban: Megállapodás), valamint a Megállapodáshoz az Európai Unió 2004-es és 2007-es bővítése következtében csatolt két jegyzőkönyv (továbbiakban: 1. Jegyzőkönyv¹ és 2. Jegyzőkönyv²) kihirdetése.

1996. február 26-án Brüsszelben írták alá az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Marokkói Királyság közötti társulást létrehozó Euro-Mediterrán Megállapodást, mely 2000. március 1-jén lépett hatályba.

Az azóta eltelt években nyilvánvalóvá vált, hogy az együttműködés jóval túlmutat a Megállapodásban szabályozott politikai és kereskedelmi területen, ezért szükség van annak módosításra.

Az EU számára a Marokkói Királyság nyugati kötődése, gazdasági súlya és észak-afrikai térségi geopolitikai szerepe, illetve kapcsolatai folytán figyelemre méltó partner, amellyel előnyös a kétoldalú politikai és gazdasági, továbbá kulturális kapcsolatok további elmélyítése. A kétoldalú viszony továbbfejlesztésére és újabb területekre való kiterjesztésére jó alkalmat teremt a gazdasági és kereskedelmi témákon túl a globális kihívások elleni közös fellépésre. A Megállapodás jelentősen növelte az EU észak-afrikai régióbeli szerepét. Demonstrálja a felek számos nemzetközi kérdésben meglévő politikai nézetazonosságát, illetve értékazonosságot mutat több globális és regionális kérdést illetően. A Megállapodás megfelel az EU politikai érdekeinek. Együttműködést irányoz elő olyan fontos területeken is, mint a demokratikus alapelvek tiszteletben tartása. A politikai párbeszéd fenntartása mellett lehetőséget ad a térségi biztonság és stabilitás erősítésére. A Megállapodás együttműködést teremt olyan területeken, mint az illegális migráció, a pénzmosás, a drokkereskedelem, a szervezett bűnözés és a korrupció elleni küzdelem. Kiterjeszti az együttműködést a kommunikációs, továbbá az audiovizuális és kulturális területekre is.

A Cseh Köztársaság, az Észti Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Letti Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság, és a Szlovák Köztársaság csatlakozási okmánya alapján vállalja, hogy az Európai Unió és tagállamai által aláírt vagy megkötött nemzetközi megállapodásokhoz az e megállapodáshoz csatolt jegyzőkönyv útján csatlakozik (1. Jegyzőkönyv). A tárgyalások eredményeként létrejövő jegyzőkönyv ideiglenes alkalmazásáról és aláírásáról a 2005. március 16-i 2005/645/EK határozat döntött. A határozat értelmében a jegyzőkönyvet 2004. május 1-jétől kezdődően ideiglenesen alkalmazni kell.

¹ Jegyzőkönyv az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Marokkói Királyság közötti társulás létrehozásáról szóló euro-mediterrán megállapodásnak a Cseh Köztársaság, az Észti Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Letti Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásának figyelembevételeéről.

² Jegyzőkönyv egyrészről az Európai Közösségek és tagállamai, másrészről a Marokkói Királyság közötti társulást létrehozó Euromediterrán megállapodás jegyzőkönyvének aláírásáról és ideiglenes alkalmazásáról a Bolgár Köztársaság és Románia Európai Unióhoz történő csatlakozásának figyelembevétele céljából.

Ehhez hasonlóan a Bolgár Köztársaság és Románia is a csatlakozási okmánya alapján vállalja, hogy az Európai Unió és tagállamai által aláírt vagy megkötött nemzetközi megállapodásokhoz az e megállapodáshoz csatolt jegyzőkönyv útján csatlakozik (2. Jegyzőkönyv). A tárgyalások eredményeként létrejövő szöveg ideiglenes alkalmazásáról és aláírásáról a 2007. október 15-i 2008/881/EK határozat döntött. A határozat értelmében a jegyzőkönyvet 2007. január 1-jétől kezdődően ideiglenesen alkalmazni kell.

A Megállapodás mind politikai, mind pedig gazdasági kapcsolatokban kiemelt szerepet tölt be az Európai Unió és a tagállamok, így Magyarország számára is. A politikai párbeszéd intézményesítésével hozzájárul az adott harmadik állam demokratikus fejlődéséhez, és a segíti a kapcsolatok elmélyítését.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 9. §-a értelmében a Megállapodást törvénnyel szükséges kihirdetni.

A 2. §-hoz, továbbá az 1–3. mellékletehez

A 2. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az 1. melléklet a Megállapodás hivatalos magyar nyelvű fordítását tartalmazza. A Megállapodás 96 cikkből áll. A Megállapodás 1. cikkének értelmében az Európai Közösség és annak Tagállamai, másrésről Marokkó között társulás jön létre.

A 2. § (2) bekezdése rögzíti, hogy az 1. Jegyzőkönyv hiteles magyar nyelvű szövegét a 2. melléklet tartalmazza. A Jegyzőkönyv 14 cikkből áll. A Jegyzőkönyv 1. cikkének értelmében a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság részes félként csatlakozik a Megállapodáshoz, illetve az Európai Unió többi tagállamával megegyező módon elfogadja és tudomásul veszi a Megállapodás szövegét. A felek továbbá megegyeznek az Euro-Mediterrán Megállapodás szövegének, és az ahhoz csatolt mellékleteknek és jegyzőkönyveknek a módosításáról.

A 2. § (3) bekezdése rögzíti, hogy a 2. Jegyzőkönyv hiteles magyar nyelvű szövegét a 3. melléklet tartalmazza. A Jegyzőkönyv 11 cikkből áll. A Jegyzőkönyv 1. cikkének értelmében a Bolgár Köztársaság és Románia részes félként csatlakozik a Megállapodáshoz, illetve az Európai Unió többi tagállamával megegyező módon elfogadja és tudomásul veszi a Megállapodás szövegét. A felek továbbá megegyeznek az Euro-Mediterrán Megállapodás szövegének, és az ahhoz csatolt mellékleteknek és jegyzőkönyveknek a módosításáról.

A 3. §-hoz

A törvényjavaslat a kihirdetését követő napon lép hatályba.

A 2. melléklet és a 3. melléklet – az 1. és 2. Jegyzőkönyv rendelkezéseivel összhangban – hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter – annak ismertté válását követően – a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.

A 4. §-hoz

A törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a külpolitikáért felelős miniszter gondoskodik.

**Végső előterjesztői indokolás
az egyes vagyonkezelő alapítványokról és az azoknak történő vagyonjuttatásról szóló
2020. évi CVI. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Millenáris Tudományos Kulturális Alapítvány és a részére történő vagyonjuttatás

Az egyes vagyonkezelő alapítványokról és az azoknak történő vagyonjuttatásról szóló törvényjavaslat célja egyrészt a Millenáris Park mint a nemzeti és a nemzetközi együttműködést jelképező kulturális és oktatási központ, másrészt az egykoron meghatározó ipari létesítmény, a Ganz Villamossági Művek Lövház utcai telepén található épületeinek megóvása. Utóbbi területen a jogalkotó célja a nemzeti identitástudatot és összetartozást erősítő, értékmegőrző, kulturális, tudományos és társadalmi feladatok támogatásának megvalósítása.

E célok elérése érdekében az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy az állam nevében tegye meg a szükséges intézkedéseket a Millenáris Tudományos Kulturális Alapítvány (a továbbiakban: Millenáris Alapítvány) közérdekű vagyonkezelő alapítvány formájában történő létrehozására. A Millenáris Alapítvány célja és feladata a Millenáris Parkban a nemzeti és a nemzetközi együttműködést jelképező, Európa társadalmi, kulturális és életmódbeli értékein, a tudományos-technikai fejlesztésen és az információs társadalom eredményein alapuló, jövőt bemutató tudományos, kulturális és oktatási központ és innovatív, családbarát, interaktív közösségi tér megteremtésének és működési feltételeinek a biztosítása. A Millenáris Alapítvány megfogalmazott céljait a törvényjavaslat közérdekűnek minősíti.

A Millenáris Alapítvány e céljainak megvalósításával közvetlenül összefüggő gazdasági tevékenységet végez, amely keretében az alapító által rendelt, valamint a Millenáris Alapítványhoz csatlakozók és adományozók által juttatott vagyont kezeli.

A törvényjavaslat rendelkezik egyrészt a Millenáris Alapítvány alapításáról, a közérdekű célokról, az alapítással kapcsolatos feladatokról, másrészt a feladatok ellátásához szükséges állami vagyon biztosításáról.

A Batthyány Lajos Alapítvány és a részére történő vagyonjuttatás

A Batthyány Lajos Alapítvány célja a magyar nemzet iránt elkötelezett, az európai egység irányába mutató, a közös keresztény-kulturális értékek és a demokratikus, képviselői kormányzás alapján álló magyar közélet támogatása, amely kiemelkedően közérdekű cél.

A Batthyány Lajos Alapítvány törekvése különös hangsúlyt fektet a civil társadalom szervezésére, amelynek keretében az alapítvány gondozásában rendszeresen sor kerül hazai és nemzetközi közéleti és tudományos konferenciák, kerekasztal-beszélgetések és egyéb események megrendezésére. A Batthyány Lajos Alapítvány által az elmúlt években nyújtott támogatások között említendőek egyebek mellett oktatási tevékenységekre és tehetséggondozásra fordított, illetve karitatív támogatások, szakkollégiumok, kisebbségi közösségek, történelmi kutatások és a könyvkiadás, az olvasás népszerűsítésének támogatása, valamint családtámogatási programok bátorítása.

A Batthyány Lajos Alapítvány közérdekű céljait elsősorban az azokkal összhangban lévő kezdeményezések, szervezetek támogatása, illetve infrastrukturális háttérnek rendelkezésre bocsátása útján valósítja meg.

A Batthyány Lajos Alapítvány által képviselt kiemelkedően közérdekű cél támogatása és az alapítvány tevékenysége előmozdításának legalkalmasabb eszköze, a Batthyány Lajos Alapítvány további működésének a vagyonkezelő alapítványokról szóló 2019. évi XIII. törvényben meghatározott közérdekű vagyonkezelő alapítványi formában való, a Kormánynak az állam nevében történő csatlakozásával megvalósuló folytatása, amelynek keretében sor kerül a Batthyány Lajos Alapítvány tevékenységének hatékony ellátásához szükséges infrastruktúra biztosítására.

A Mathias Corvinus Collegium Alapítvány részére történő vagyonjuttatás

A Mathias Corvinus Collegium tehetséggondozási programjának és a Maecenas Universitatis Corvini Alapítvány oktatási tevékenységének támogatásáról szóló 2020. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: MCC tv.) a köz- és

felsőoktatási rendszer versenyképességének általános, folyamatban lévő fejlesztése mellett, a tehetségek azonosítása és a tehetséggondozás ügyének is önálló struktúrában, kifejezetten e célra fókuszáltnan kíván prioritást adni. A Mathias Corvinus Collegium Alapítvány (a továbbiakban: MCC Alapítvány) fenntartásában működő Mathias Corvinus Collegium immáron 1996 óta valósítja meg e célkitűzéssel összhangban álló tevékenységét, a tehetséggondozást a fókuszba emelő, kiemelkedően magas színvonalú képzései útján.

E kiemelten közérdekű, több évtizedes tevékenységet ismerte el az Országgyűlés az MCC tv. elfogadása által, s teremtette meg a kiemelten tehetséges fiatalok támogatása ügyének hatékony és eredményes megvalósításához szükséges feltételeket. Az MCC tv. által rögzített célkitűzések és az MCC Alapítvány számára meghatározott feladatok ellátása érdekében mind volumenében, mind földrajzi szempontból kiterjesztett alapítványi munka szempontjából azonban nélkülözhetetlen az annak szolgálatában állított megfelelő infrastruktúra biztosítása.

A Millenáris Alapítvány és az MCC Alapítvány számára nyújtott vagyoni juttatás tekintetében irányadó jogszabályok, azaz a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.), valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) szerint állami vagyon tulajdonjogát ingyenesen átruházni csak törvényben meghatározott feltételekkel és esetekben, főszabály szerint csak törvény rendelkezése alapján lehet.

Az Nvtv. és Vtv. rendelkezéseire figyelemmel e vagyonjuttatásokra e törvényjavaslat rendelkezéseivel kerül sor.

A Polgári Művelődésért Oktatási, Kulturális és Tudományos Alapítvány

Jelen törvényjavaslat célja a Polgári Művelődésért Oktatási, Kulturális és Tudományos Alapítvány (a továbbiakban: Polgári Művelődésért Alapítvány) létrehozása és részére történő vagyon juttatása.

A Polgári Művelődésért Alapítvány célja és feladata a kulturális értékek megőrzése, kulturális rendezvények szervezésében való közreműködés, oktatási tevékenység folytatása, elősegítése, az épített örökség, különösen a műemléki örökség védelmében való közreműködés, az ilyen jellegű tevékenységet végző szervezetek, intézmények, személyek támogatása.

A Polgári Művelődésért Alapítvány megfogalmazott céljait a törvényjavaslat közérdekűnek minősíti.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.), valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) szerint állami vagyon tulajdonjogát átruházni csak törvényben meghatározott feltételekkel és esetekben, főszabály szerint csak törvény rendelkezése alapján lehet.

Az Nvtv. és Vtv. rendelkezéseire figyelemmel a vagyonjuttatásra e törvény rendelkezéseivel kerül sor.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (1a) bekezdése szerint a Kormány külön törvény rendelkezése szerint jogosult alapítvány létrehozására. Jelen rendelkezés alapján az Országgyűlés felhatalmazást ad a Kormány számára – a törvényjavaslat preambulumban meghatározott célokra tekintettel – közérdekű vagyonkezelő alapítványként a Millenáris Alapítvány létrehozására.

A § részletesen felsorolja a Millenáris Alapítvány feladatait és azokat közérdekű célnak minősíti.

A § további garanciális rendelkezéseket tartalmaz, melyek szerint a Millenáris Alapítványban az alapítói jogok teljes körét – beleértve az alapító okirat e törvény rendelkezéseire is figyelemmel történő módosításának jogát – a kuratórium gyakorolja. A kuratórium elnökét és tagjait a társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) jelöli ki.

2. §

A törvényjavaslat az Nvtv. és a Vtv. ingyenes vagyonátruházásra vonatkozó szabályai alapján rendelkezik arról, hogy a Millenáris Alapítvány céljai és feladata megvalósításához szükséges vagyonelemeket ingyenesen a Millenáris Alapítvány tulajdonába kell adni.

Az 1. melléklet szerinti vagyonelemek (a Millenáris Tudományos Kulturális Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságban fennálló állami részesedés, összesen 9 180 000 000 forint törzsbetét) Millenáris Alapítvány részére történő tulajdonba adásával megvalósuló vagyonyuttatásról a miniszter gondoskodik. A 2. § (2) bekezdése kizárja a törvényjavaslat szerinti ingyenes vagyonátruházás esetére az Nvtv. ingyenes vagyonyuttatásra vonatkozó egyes szabályainak alkalmazását.

A § ugyanakkor jelentős garanciákat intézményesít e vagyonelemek vonatkozásában. A Millenáris Alapítvány tulajdonába adandó törzsbetét kapcsán rögzíti, hogy annak elidegenítésére vonatkozó szándék esetében az államot elővásárlási jog illeti meg és harmadik személy részére kizárólag akkor kerülhet sor az elidegenítésre, ha az állam nem kívánja megkötni a vonatkozó jogügyletet. A Millenáris Alapítvány jogutód nélküli megszűnése esetén az 1. melléklet szerinti vagyonelemek tulajdonjoga az államra száll vissza.

Az elővásárlási jog gyakorlása érdekében a Millenáris Alapítvány köteles a vagyonelem megvásárlására az államnak – a miniszterhez eljuttatott nyilatkozattal – ajánlatot tenni. Amennyiben az állam az elővásárlási jogával nem kíván élni, vagy ha a nyilatkozat közlésétől számított 90 napon belül nem tesz nyilatkozatot, úgy az állam elővásárlási joga megszűnik.

A Millenáris Alapítvány a részére juttatott állami vagyon elidegenítésből származó bevételnek az elidegenítés költségeinek kiegyenlítését követően fennmaradó részét a preambulumban és az 1. §-ban meghatározott célok és feladatok megvalósítására köteles fordítani, ezzel is elősegítve a meghatározott közérdekű célok hatékony megvalósíthatóságát.

A Millenáris Alapítvány közérdekű céljaira és feladatellátására tekintettel a § rendelkezik arról, hogy a Millenáris Alapítvány további vagyonának és költségvetési támogatásának biztosításáról a Kormány gondoskodik.

A § rendezi a juttatások adójogi helyzetét, ennek megfelelően az általa meghatározott vélelem (*praesumptio iuris et de iure*) alapján a vagyoni juttatás nem alapoz meg az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvényben (a továbbiakban: Áfa tv.) meghatározott adófizetési kötelezettséget, tekintettel arra, hogy nem áll be a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához kapcsolódó, törvényben meghatározott joghatás.

3–4. §

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (1a) bekezdése szerint a Kormány külön törvény rendelkezése alapján alapítványt hozhat létre, ugyanakkor azt nem teszi lehetővé, hogy a Kormány már működő alapítványhoz csatlakozzon. A törvényjavaslat 3. § (5) bekezdése ebből kifolyólag kimondja, hogy az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (1) bekezdésében meghatározottaktól eltérően a Kormány, az állam nevében, a törvény rendelkezése alapján csatlakozhat a Batthyány Lajos Alapítványhoz.

A 3. § alapján az Országgyűlés felhatalmazást ad a Kormány számára a törvényjavaslat 4. §-ában meghatározott tevékenység, közfeladat ellátása céljából a Batthyány Lajos Alapítványhoz való csatlakozásra.

Garanciális rendelkezésként rögzíti a törvényjavaslat, hogy a Kormánynak az állam nevében a Batthyány Lajos Alapítványhoz való, vagyoni juttatás teljesítésével történő csatlakozására akkor kerülhet sor, ha a csatlakozás folyamata során megvalósul az alapítvány alapító okiratának az alapítvány vagyonkezelő alapítványként való nyilvántartásba vételéhez, az alapítvány kuratóriuma új tagjainak a kijelöléséhez, valamint az alapítvány kuratóriumának az alapítói jogok teljes körének gyakorlására történő kijelöléséhez szükséges módosítása.

A törvényjavaslat a Batthyány Lajos Alapítvány által, feladatként végzett tevékenységet közfeladatnak, illetve közérdekű célnak minősíti.

5. §

A módosítás célja a Batthyány Lajos Alapítvány részére történő vagyonyuttatásra vonatkozó rendelkezések rögzítése. A törvényjavaslatban meghatározott célok megvalósítása érdekében a Batthyány Lajos Alapítvány közérdekű vagyonkezelő alapítványként való nyilvántartásba vétele szükséges. Ehhez és az elérendő, közfeladatnak minősülő, közérdekű célok hatékony megvalósításához, a Batthyány Lajos Alapítvány részére történő, a törvényjavaslatban meghatározott és a vagyonkezelő alapítványokról szóló 2019. évi XIII. törvény 3. § (1) bekezdésében előírt

tőkeminimumra vonatkozó rendelkezésnek való megfelelést biztosító vagyonrendelésre van szükség. E vagyonrendelés a módosítás útján valósul meg.

6. §

Az Országgyűlés az Nvtv., valamint a Vtv. ingyenes vagyonátruházásra vonatkozó szabályai alapján rendelkezik arról, hogy a 2. mellékletben felsorolt állami tulajdonban lévő ingatlanokat ingyenesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel az MCC tv. preambulumban és 2. §-ában meghatározott célok megvalósítása érdekében az MCC Alapítvány tulajdonába kell adni.

Ezen ingatlanoknak az MCC Alapítvány részére ingyenesen, az indulótőke növelése érdekében történő tulajdonba adása tekintetében a törvényjavaslat kizárja az Nvtv. ingyenes vagyonjuttatásra vonatkozó szabályainak az alkalmazását.

A törvényjavaslat az MCC Alapítvány tulajdonába adandó ingatlanok esetében is jelentős garanciákat létesít, hiszen ezen ingatlanok esetleges értékesítése esetén is irányadó előírás, hogy a befolyó, az átruházás költségeinek kiegyenlítését követően fennmaradó bevétel kizárólag az MCC tv.-ben meghatározott célok megvalósítására fordítható.

Az ingatlan vagyonelemeket az MCC Alapítvány a terhekkel együtt szerzi meg.

A törvényjavaslat e tekintetben is rendezi a juttatás adójogi helyzetét, melynek megfelelően a felállított vélelem (*praesumptio iuris et de iure*) alapján a vagyoni juttatás nem alapo meg az Áfa tv.-ben meghatározott adófizetési kötelezettséget, tekintettel arra, hogy nem áll be a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához kapcsolódó, törvényben meghatározott joghatás.

Amennyiben a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány részére e törvény szerint az állam által juttatott vagyontárgyakat, vagy annak egy részét a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány értékesíteni kívánja, úgy indokolt az állam elővásárlási jogának biztosítása abból a célból, hogy amennyiben a juttatott vagyontárgyak más közfeladat ellátásához szükségesek, úgy az államnak lehetősége legyen azok tulajdonjogának e törvény alapján történő megszerzésére minden más személyt megelőzően.

7. §

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (1a) bekezdése szerint a Kormány kizárólag külön törvény rendelkezése szerint jogosult alapítvány létrehozására. Jelen rendelkezés alapján az Országgyűlés felhatalmazást ad a Kormány számára meghatározott tevékenység, közfeladat ellátása céljából a Polgári Művelődésért Alapítvány létrehozására. A § részletesen felsorolja a Polgári Művelődésért Alapítvány feladatait és azokat közérdekű célnak minősíti. A § további garanciális rendelkezéseket tartalmaz, amelyek szerint a Polgári Művelődésért Alapítványban az alapítói jogok teljes körét – beleértve az alapító okirat e törvény rendelkezéseire is figyelemmel történő módosításának jogát – a kuratórium gyakorolja.

8–9. §

A javaslat az Nvtv. és a Vtv. ingyenes vagyonátruházásra vonatkozó szabályai alapján rendelkezik arról, hogy a Polgári Művelődésért Alapítvány céljai és feladata megvalósításához szükséges ingatlant ingyenesen a Polgári Művelődésért Alapítvány tulajdonába kell adni. A javaslat kizárja a törvényjavaslat szerinti ingyenes vagyonátruházás esetére az Nvtv. ingyenes vagyonjuttatásra vonatkozó egyes szabályainak alkalmazását. E § azt is előírja, hogy az átadásra kerülő védett ingatlan vonatkozásában nem kell alkalmazni sem a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 44. § (1) bekezdés a) pontját és (4) bekezdését, sem az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet 25. § (5) bekezdését. Az ingyenes vagyonátadásra vonatkozó megállapodást a Polgári Művelődésért Alapítvánnyal a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. köti meg. Az ingó vagyonelemek számosságára tekintettel azok nem a jogszabály mellékleteként kerülnek felsorolására, hanem az átadó és az átvevő tételes jegyzőkönyvet vesz fel az átadásra kerülő ingó vagyonelemokről. Az ingatlan vagyonelemeket a Polgári Művelődésért Alapítvány a terhekkel együtt szerzi meg, amely terheket az átadó és az átvevő fél szintén a megállapodásban rögzít. A Budapest II. kerület belterület 54281 helyrajzi számú ingatlan tekintetében indokolt elidegenítési és terhelési tilalmat előírni, annak érdekében, hogy az ingatlan a jelenlegi

funkciójának megfelelően kerüljön hasznosításra a jövőben is. A § rendezi továbbá a juttatások adójogi helyzetét, ennek megfelelően az általa meghatározott vélelem (*praesumptio iuris et de iure*) alapján a vagyoni juttatás nem alapoza meg az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvényben meghatározott adófizetési kötelezettséget, tekintettel arra, hogy nem áll be a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához kapcsolódó, törvényben meghatározott joghatás. A § rendelkezik arról, hogy a Polgári Művelődésért Alapítvány további vagyonának és költségvetési támogatásának biztosításáról a Kormány gondoskodik.

10. §

Hatályba léptető rendelkezés.

11. §

Sarkalatoszági záradék.

12. §

A vagyonkezelő alapítványokról szóló 2019. évi XIII. törvény 7. alcímének a pontosítását tartalmazza a jogalkotói szándékkal összhangban. A módosítással egyértelművé válik, hogy bármely vagyonkezelő alapítványnak juttatható pénzbeli, illetve természetbeni vagyoni juttatás. A vagyonkezelő alapítvány a Ptk.-ban szabályozott alapítványokhoz képesti speciális jogintézménye számos – jogi jellegéből fakadó – szabályozási eltérést indokol, a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány esetében pedig további eltérések szükségesek. A módosítás rögzíti, hogy a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány részére az alapító okiratában meghatározott célok megvalósításának elősegítése érdekében teljesített pénzbeli, illetve természetbeni vagyoni juttatás jellegénél fogva nem tekinthető „támogatásnak” sem államháztartási jogi, sem közpénzügyi értelemben. A módosítás ilyen módon egyértelművé teszi, hogy ez a pénzbeli, illetve természetbeni vagyoni juttatás a múltban sem minősült és a továbbiakban sem minősül külön törvény (például az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény) szerinti támogatásnak, illetve, hogy e jogalanyok az alapító okiratukban meghatározott célok elérése érdekében bármilyen pályázati eljárásban részt vehetnek és bármilyen pályázati támogatásban részesülhetnek.

13. §

Az Nvtv. 2. melléklet III. pont 1. alpontjában foglalt táblázat 1.8. és 1.16. sorában található ingatlan állami feladatellátáshoz nem szükséges, ezért kizárólagos állami tulajdonban tartása a továbbiakban nem indokolt.

A Budapest II. kerület belterület 54281 helyrajzi számú ingatlan törlésre kerül az Nvtv. 2. melléklet III. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősülő műemléki védelem alatt álló építmények és építmény-együttesek köréből, valamint a Révfülöpi Vitorlásokötő az Nvtv. 2. melléklet IV. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonban tartandó sportcélú ingatlanok köréből.

Végső előterjesztői indokolás

az egyes kiemelt társadalmi csoportok, valamint pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozások helyzetének stabilizálását szolgáló átmeneti intézkedésekről szóló 2020. évi CVII. törvényhez

(Az indokolás az Indokolások Tárában közzétételre kerül)

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A javaslat alapvető célja, hogy a veszélyhelyzeti jogalkotás által érintett egyes tárgykörökben, figyelemmel az Alaptörvény Alapvetés L) cikkében és XIX. cikkében foglaltakra, az Országgyűlés a jogbiztonság érvényesülése, továbbá egyes kiemelt társadalmi csoportok szociális biztonságának megóvása, valamint a pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozások helyzetének stabilizálása érdekében a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvényben biztosított védelmet indokolt esetben továbbra is fenntartsa.

A javaslat további célja, hogy azon egyes kiemelt társadalmi csoportok, így a nyugdíjasok, a gyermeket nevelő szülők, az álláskereső és a közfoglalkoztatottak számára a hitel- és kölcsönszerződésből, illetve pénzügyi lízingszerződésből eredő tőke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettségére vonatkozó hiteltörlesztési, fizetési moratórium továbbra is fennmaradjon.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1–3. §-hoz

Értelmező rendelkezések és a javaslat személyi hatálya, valamint közös szabályok kerülnek megállapításra.

A 4. §-hoz

A hitelfelmondási tilalom személyi hatályát határozza meg.

Az 5. §-hoz

A hitelfelmondási tilalom hat hónapos időszaka lehetővé teszi, hogy a pénzügyi nehézséggel küzdő, de még nem fizetéképtelen adós hitele ne kerüljön felmondásra. A hitelezővel közösen átstrukturált hitel révén mód nyílik az érintett vállalkozás helyzetének stabilizálására.

A 6. §-hoz

A fizetési moratórium személyi hatályát határozza meg.

A 7. §-hoz

A koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében, valamint a veszélyhelyzet gazdaságra gyakorolt negatív hatásainak mielőbbi csökkentése és a törvény személyi hatályába tartozó adósok fizetőképességének megtartása céljából a veszélyhelyzet ideje alatt bevezetett fizetési moratórium fenntartása a törvény által meghatározott alanyi körbe továbbra is indokolt. A moratórium célja, hogy a hiteladósok a hitelszerződésből, kölcsönszerződésből és pénzügyi lízingszerződésből eredő tőkefizetési, kamatfizetési, és díjfizetési kötelezettségeik teljesítésére átmenetileg, 2021. június 30. napjáig fizetési haladékokat kapjanak.

A szerződést biztosító mellékkötelezettségek – ideértve a garanciaszerződést, illetve garanciavállalói nyilatkozatot is – a fizetési moratóriumnak megfelelően úgy módosulnak, hogy e kötelezettségvállalások időtartama, illetve teljesítési határideje is a fizetési moratórium időtartamával meghosszabbodnak.

A 8. §-hoz

A fizetési moratórium célja a törvény személyi hatály alá tartozó hiteladósok pénzügyi helyzetének, szociális biztonságának megerősítése, ennek megfelelően a moratórium igénybevételére az adós a fizetési moratórium időtartama alatt, azaz 2021. június 30-ig bármikor jogosult. Amennyiben az adós az eredeti szerződéses feltételek szerint kíván teljesíteni, ennek nincsen akadálya. A teljesítés azonban nem zárja ki azt, hogy ha az adós a fizetési moratórium időtartama alatt mégis élni kíván a fizetési moratórium lehetőségével, úgy ezt a fizetési moratórium időtartama alatt bármikor megtegye.

A fizetési moratórium hatályának a munkáltatói kölcsönre való kiterjesztése a fizetési nehézségekkel küzdő adósok széles társadalmi rétegét támogatja.

A 9. §-hoz

A fizetési moratórium részletszabályai egyértelművé teszik, hogy a fizetési haladék igénybevétele miatt az adós nem kerülhet hátrányos helyzetbe. A felhalmozott tartozás után kamatos kamat felszámítása nem lehetséges és a futamidő meghosszabbodásával biztosítható a fizetési terhek egyenletes elosztása. A moratórium alatt meg nem fizetett tőke-, kamat- és díjtartozást a fizetési moratórium lejártát követően a futamidő meghosszabbítása mellett köteles az adós megfizetni. A kamatra vonatkozó szabályokat megfelelően kell alkalmazni a díjakra is.

A 10. §-hoz

A babaváró kölcsönök esetén az állami garancia okán felmerülő kezességvállalási díj a fizetési moratórium időtartama alatt elengedésre kerül.

A 11. §-hoz

Önmagában a fizetési moratórium igénybevétele kapcsán az adósnak nem merül fel költsége. A fizetési moratóriummal érintett szerződést nem kell közjegyzői okiratba foglalni.

A 12. §-hoz

Indokolt a Nemzeti Eszközkezelő Programban résztvevő – kiemelt társadalmi csoportba tartozónak minősülő – résztvevő, illetve bérleti vételár-részlet-fizetési, illetve bérletidíj-fizetési kötelezettsége tekintetében is a fizetési moratórium szabályaival megegyezően fizetési haladékot biztosítani. Garanciális szabály, hogy az ingatlan vagyonkezelője 2021. június 30-ig a bérleti díj meg nem fizetése miatt nem élhet a felmondás jogával.

A 13. §-hoz

A fizetési moratórium hatályának a magáncsőd eljárásban résztvevő – kiemelt társadalmi csoportba tartozónak minősülő – adósokra történő kiterjesztése a fizetési nehézségekkel küzdő, adósságrendezési eljárás alatt álló személyek, és ezen személyek fizetési kötelezettségeinek teljesítéséért helytállni köteles személyek számára jelent törvényi fizetési kedvezményt.

A 14. §-hoz

A hiteltörlesztési moratórium személyi hatályát határozza meg.

A 15. §-hoz

A koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében, valamint a veszélyhelyzet gazdaságra gyakorolt negatív hatásainak csökkentése és nehéz pénzügyi helyzetben lévő vállalkozások fizetőképességének megtartása céljából a veszélyhelyzet ideje alatt bevezetett fizetési moratórium az adós kérelmére továbbra is indokolt fenntartani. A moratórium célja, hogy a hiteladósok a hitelszerződésből, kölcsönszerződésből és pénzügyi lízingszerződésből eredő tőkefizetési, kamatfizetési, és díjfizetési kötelezettségeik teljesítésére átmenetileg, 2021. június 30. napjáig fizetési haladékot kapjanak.

A 16. §-hoz

A fizetési moratóriumra vonatkozó rendelkezéseket a vállalkozásokra vonatkozó hiteltörlesztési moratóriumra értelemszerűen alkalmazni szükséges.

A 17. §-hoz

Felhatalmazó rendelkezés a nehéz pénzügyi helyzetben lévő vállalkozás mutatószámának meghatározására.

A 18. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

A 19. §-hoz

Átmeneti rendelkezés a törvény hatálya alá tartozó szerződések alapján folyósított kölcsönökre vonatkozóan.

Végső előterjesztői indokolás

a hozzátartozók sérelmére elkövetett súlyos személy elleni erőszakos bűncselekmények áldozatainak fokozottabb védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CVIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A hozzátartozók sérelmére a közelmúltban elkövetett súlyos, élet elleni bűncselekményekhez hasonló esetek, valamint más, az életet, a testi épséget súlyosan sértő vagy veszélyeztető bűncselekmények olyan szörnyű tragédiák, amelyekkel kapcsolatban a jogalkotó köteles vizsgálni, miként előzhetők meg és zárhatók ki a tragédiához vezető okok. Ennek érdekében az igazságügyi miniszter 2019. december 16-án átfogó kormányzati vizsgálatot kezdeményezett. A vizsgálat alapján a Kormány számára jelentés készült, amelyben feladatként került meghatározásra, hogy az Igazságügyi Minisztérium vizsgálja felül a feltételes szabadságra bocsátás szabályozását, különösen a feltételes szabadságra bocsátásról való döntés során vizsgálható, vizsgálandó körülményeket és azzal összefüggésben a Büntető Törvénykönyv vagy egyéb jogszabályok szigorításának indokoltságát. Ennek első lépéseként azonosításra kerültek azok a jogintézmények, amelyek módosítása, kiegészítése a legnagyobb kockázattal járó helyzetekkel szemben védelmet nyújthat.

A vizsgálat eredményeként elkészült törvénymódosítási javaslat (a továbbiakban: Javaslat) a személy elleni erőszakos bűncselekmények vagy más, az elítélt fokozott személyi társadalomra veszélyességet feltételező bűncselekmények esetére adhat olyan megoldást, ami hatékony védelmet biztosít e bűncselekmények áldozatai számára. Ezen a téren a büntetőjog jelentős szerepet vállal. A Javaslatban szereplő módosítások olyan büntetőjogi megoldásokat vezetnek be, amelyek önmagukban is komplex, ugyanakkor a fokozatosságon alapuló rendszerben, a veszélyeztetettség mértékétől függő arányos válasszal zárják ki a veszélyhelyzetek kialakulását.

A Javaslat módosításának irányai a következő pilléreken alapulnak:

- a legsúlyosabb bűncselekmények miatt kiszabott határozott tartamú szabadságvesztésből a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárása,
- az előző pont szerint kizárt eseteket meghaladó, szélesebb bűncselekményi körben – beleértve a hozzátartozók sérelmére elkövetett súlyos személy elleni erőszakos bűncselekményeket is – a törvényi kizáró szabály mellett, csak kivételesen legyen biztosítható, hogy a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kellően alapos vizsgálat mellett, egyedi mérlegelés alapján engedélyezhesse,
- a súlyos személy elleni erőszakos bűncselekmények esetén, ha a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről rendelkezett, ahhoz kötelezően kapcsolódna a pártfogó felügyelet elrendelése, valamint – technikai eszközzel történő ellenőrzés mellett – kötelező az áldozatok védelmét szolgáló magatartási szabály (távoltartás) megállapítása is,
- a hozzátartozók sérelmére elkövetett kevésbé súlyos, de személy elleni erőszakos bűncselekmények esetén, ha a szabadságvesztés végrehajtását a bíróság felfüggesztette, ugyancsak kapcsolódna a pártfogó felügyelet kötelező elrendelése, valamint az áldozatok védelmét szolgáló magatartási szabály megállapítása, amely csak indokolt esetben mellőzhető,
- a feltételes szabadságra bocsátás engedélyezése körében a veszélyeztető helyzetek, a társadalomra fokozott veszélyt jelentő személyek kiszűréséhez, valamint az említett intézkedések alkalmazhatóságához szükséges döntés-támogatási eszközök bevezetése,
- az egészségügyről szóló törvényben meghatározott kötelező pszichiátriai gyógykezelés kezdeményezésének a korábbinál szélesebb körben történő előírása.

Ezen indokolást a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján az Indokolások Tárában közzé kell tenni.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §

A Javaslat bővíti azoknak a nevesített eseteknek a körét, amelyekben az ügyészség az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 200. §-ában meghatározott kötelező pszichiátriai intézeti gyógykezelést köteles kezdeményezni. A hatályos jogszabály szerint a 200. § (2a) bekezdése alapján ilyen kezdeményezési feladat kizárólag akkor áll fenn, ha a kényszergyógykezelés egyéb törvényi feltételei – az erőszakosság és a veszélyesség – fennállnak, de az elkövető büntethetősége esetén a kényszergyógykezelés elrendeléséhez szükségesnél enyhébb büntetést kellene kiszabni. A hatályos szabályok alapján szintén adott a kezdeményezési feladat – a 200. § (2) bekezdése alapján – a kényszergyógykezeltek vagy a szabadságvesztés végrehajtása alatt kóros elmeállapotúvá vált elítélt vonatkozásában. A büntetőeljárás vagy a büntetés-végrehajtás során azonban szélesebb körben is felmerülhet a terhelt kötelező gyógykezelés érdekében történő megvizsgálásának szükségessége. A Javaslat ezért további esetkört vezet be az Eütv.-be.

Ilyen eset az, ha a személy elleni erőszakos bűncselekmény kóros elmeállapotú elkövetőjének a büntethetősége nem kizárt (korlátozott beszámítási képességű), ezért a terhelttel szemben büntetést vagy intézkedést szabnak ki. Ebben az esetben az erőszakos magatartás, az ön- és közveszélyesség éppúgy fennállhat, mint a jelenlegi kezdeményezési kötelezettségnél, ezért ezen eset is alapját kell, hogy képezze a kötelező pszichiátriai gyógykezelés szükségessége megvizsgálásának.

3. §

A Javaslat megújítja a feltételes szabadságra bocsátásból való kizárásra vonatkozó szabályozást.

A módosítás alapja, hogy a legsúlyosabb, az emberi életet vagy a testi épséget sértő bűncselekmény, valamint a hozzátartozó sérelmére elkövetett jelentős tárgyi súlyú személy elleni erőszakos bűncselekmény elkövetője – határozott ideig tartó szabadságvesztés esetén – a törvény erejénél fogva kizárásra kerül a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből. Az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a Büntető Törvénykönyv már rendezi a súlyos személy elleni bűncselekményt elkövető személyek kizárását a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből.

A Javaslat az említett bűncselekményi körben kétfokozatú szabályozást vezet be. A legsúlyosabb esetekben, a más ember életének szándékos kioltásával elkövetett bűncselekmények esetében semmilyen különös méltánylást érdemlő körülmény nem oldhatja fel a törvényi tilalmat.

A hasonló elkövetési körülmények, az elkövető és a cselekmény társadalomra veszélyességének hasonlóan magas foka miatt, az élet ellen irányuló bűncselekményeken túl, a hozzátartozók sérelmére elkövetett súlyos, legalább nyolcévi szabadságvesztéssel fenyegetett személy elleni erőszakos bűncselekmények elkövetői esetében is indokolt, hogy főszabályként érvényesüljön a feltételes szabadság lehetőségének kizárása. Számtalan esetben csupán a jogi megítélése változik egy megjelenésében és megítélésében lényegében azonos cselekménynek, ezért indokolt, hogy a Javaslat feltételes szabadságvesztést érintő szigorú szabályozása e bűncselekmények tekintetében is érvényesüljön. Ugyanakkor a méltánytalan helyzetek elkerülése érdekében a közvetlenül más élete ellen nem irányuló cselekmények esetén indokolt megteremteni az egyéni körülmények értékelésének kivételes lehetőségét.

Az elkövetés körülményei és az elkövető személyében rejlő veszélyesség értékelését, valamint az ezekkel összefüggő különös méltánylást érdemlő körülmények vizsgálatát ugyanezen okból a kizárt bűncselekményi kör enyhébb eseteiben – pl. előkészületi szakban maradt cselekmények esetén, vagyis amikor az élet ellenes cselekmény elkövetése meg sem kezdődik, vagy az elkövető részesi minősége esetén – is indokolt megteremteni.

Ezért a Btk. 38. § (4) bekezdés új e) pontjában meghatározott abszolút kizárt bűncselekményi körrel szemben, ezekben az esetekben a bíróság kivételes jelleggel és szigorú kötöttségek mellett, egyedi döntésével feloldást adhat a kizárás törvényi tilalma alól. A feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének megállapítására azonban csak akkor van lehetőség, ha a büntetési célok a pártfogó felügyelet és a külön magatartási szabály elrendelésével megfelelően biztosíthatók.

A Javaslat e rendelkezéshez kapcsolódóan a hozzátartozó fogalmát szélesebb körben határozza meg, és kiterjeszti azt az elkövető gyermekének szülőjére, volt házastársára, volt élettársára, gondnokára, gondokoltjára, gyámjára vagy gyámoltjára is.

4-5. §

A Javaslat – a Btk. 71. § (3) bekezdése által biztosított törvényi kereteket nem érintve – az egységes jogalkalmazás biztosítása és az áldozatok védelmével kapcsolatos határozott jogalkalmazói akarat bemutatása érdekében pontosítja a Btk. 71. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott magatartási szabályt.

Egyrészt annak érdekében, hogy a személy elleni erőszakos bűncselekmény sértettje mellett, az elkövetett bűncselekményre vagy a sértett háborítatlanságának megfelelő biztosítására tekintettel, annak hozzátartozója vagy más személy, így pl. gyermeke vagy gondozója tekintetében is megvalósulhasson a távoltartás, a Javaslat kiterjeszti azt az alanyi kört, akire nézve a pártfogó felügyelet külön magatartási szabályaként a távoltartás elrendelhető.

Másrészt a Javaslat egyértelművé teszi, hogy a távoltartással érintett személy tényleges lakóhelye – életvitelszerű tartózkodásra szolgáló ingatlan – annak jogi sorsától, tulajdonviszonyaitól, tartós vagy átmeneti jellegétől függetlenül védelem alá helyezhető, annak érdekében, hogy a sértett nyugalma biztosítható legyen. A Javaslat e körben a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 200. § (3) bekezdésének tág fogalomrendszeréhez igazodik, hogy egyértelműen megjelenítse, a büntetőeljárás során kényszerintézkedésként elrendelt távoltartás és a Btk. alapján meghatározható magatartási szabály eszközrendszere között nem tehető különbség.

A hozzátartozók sérelmére elkövetett bűncselekmények esetén az áldozatok sok esetben családok átmeneti otthonában vagy otthont nyújtó ellátásban részesülő nevelésbe vett gyermekként, utógondozói ellátottként gyermekvédelmi szakellátásban élnek. Ezek az intézmények ugyanúgy a sértettek vagy hozzátartozóik – tartós vagy átmeneti – lakhatását szolgálják, mint a sértett saját lakása. A sértetteket és a hozzátartozókat megillető védelem akkor biztosítható megfelelően, ha az elítéltektől – pártfogás alatt álló személyektől – történő távoltartás ezekben az intézményekben is megfelelően biztosított. Ennek megfelelően a Javaslat az „életvitelszerű tartózkodására szolgáló más ingatlantól” fogalom használatával biztosítja, hogy bármilyen, nem csupán a sértett tulajdonában álló ingatlanával összefüggésben elrendelhető legyen a távoltartás, tehát arra lehetőség lesz a tényleges lakhatást biztosító más helyek tekintetében is, így különösen a gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények vonatkozásában is.

A Javaslat a tágabb értelemben vett hozzátartozók sérelmére elkövetett súlyos, személy elleni erőszakos bűncselekmények kivételesen feltételes szabadságra bocsátható elkövetőire nézve kötelező pártfogó felügyeletet, valamint az áldozatok fokozottabb védelme érdekében távoltartási célú külön magatartási szabály előírását, és ennek technikai eszközzel való felügyeletét is bevezeti. E kötelező szabályok együttesen biztosíthatják, hogy az elítéltnak a feltételes szabadság tartama alatt lehetősége se legyen a sértett megközelítésére, és veszélyeztető magatartás tanúsítására.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a hozzátartozók sérelmére elkövetett súlyos, személy elleni erőszakos bűncselekmények miatt kiszabott szabadságvesztés felfüggesztése esetén is indokolt az áldozatok fokozottabb védelmének biztosítása. A Javaslat ezért ugyanezen eszközökkel kíván fellépni a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt felmerülő kockázatokkal szemben. Ennél az esetkörnél azonban tekintettel kell lenni arra, hogy a szabadságvesztés felfüggesztése a törvényi korlátok miatt a legsúlyosabb bűncselekmények esetén nem is fordulhat elő. Két évet meg nem haladó szabadságvesztések esetében viszont szükségtelen és aránytalan lenne kivételt nem engedő kötelező korlátozásokat bevezetni a törvénybe. Erre figyelemmel a Javaslat amellett, hogy a sértettek hatékony védelme érdekében főszabályként kötelező pártfogó felügyeletet, távoltartási célú kötelező magatartási szabályt ír elő, ez utóbbi alól a mérlegelési szempontok meghatározásával a bíróság döntése alapján kivételt is enged.

A szabályozás rendszeréből következően a pártfogó felügyelet és a magatartási szabályok megtartása mindkét esetben megfelelően biztosított, hiszen azok súlyos megszegése esetén a szabadságvesztés fennmaradó része, illetve a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésére kerülhet sor. Mindezek mellett a bíróságnak lehetősége van az elkövető veszélyeztető magatartásának lehetőségét kizáró további magatartási szabályok meghatározására is, amelyek megtartását, az elítélt ellenőrzését a technikai eszköz ugyancsak hatékonyan biztosítani tudja.

A kiskorú gyermek szülőjével való kapcsolattartási jogával kapcsolatban, ugyanakkor a védelmet biztosító távoltartási külön magatartási szabály funkciójának megőrzése érdekében szükséges rendelkezni arról, hogy a távoltartás elrendelése esetén az elkövető – értelemszerűen, ha a kapcsolattartásra egyébként jogosult – a gyermekével akkor tarthat kapcsolatot, ha erre felügyelt kapcsolattartás kertében kerül sor. A felügyelt kapcsolattartás jogintézményét és elrendelésének feltételeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet szabályozza.

6. §

Tekintettel arra, hogy a fiatalkorúak esetén a büntetési cél elsősorban az, hogy a fiatalkorú helyes irányba fejlődjen és a szabadságelvonás csak végső eszköz lehet, a fiatalkorúval szemben a Javaslattal bevezetendő feltételes szabadságra bocsátást érintő kizárások csak akkor lennének alkalmazhatók, ha a tizenhatodik életévét betöltötte és tízévi vagy súlyosabb szabadságvesztést szabtak ki vele szemben. Ez a rendelkezés nem érinti a Btk. 38. § (4) bekezdés a)–d) pontjának az alkalmazását.

7. §

Tekintettel arra, hogy a fiatalkorúak egészséges lelki fejlődéséhez a családi kapcsolatok fenntartása nagyban hozzájárul, a Javaslat a kötelező távoltartás elrendelésére vonatkozó rendelkezés alkalmazását esetükben mellőzi.

8. §

A feltételes szabadságra bocsátás tárgyában történő döntéshozatal megalapozását elősegítendő a Javaslat a pártfogó felügyelet két – az áldozatok védelme szempontjából kockázatot hordozó – kötelező esetében az elítélt személyi és családi körülményeinek feltérképezése érdekében pártfogó felügyelői vélemény beszerzését írja elő.

9. §

A Javaslat arra az esetre, ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről a bíróság a Btk. 38. § (6) bekezdése alapján rendelkezett, a feltételes szabadságra bocsátás engedélyezése tárgyában való büntetés-végrehajtási bírói döntés megalapozása érdekében több szakterület bevonását írja elő. A büntetés-végrehajtási intézetnek az előterjesztéshez csatolnia kell az egyéniesített fogvatartási programtervet és az egyéni gondozási tervről szóló összefoglaló jelentést, korlátozott beszámítási képességű elítélt esetén a mentális állapotára vonatkozó szakorvosi és pszichológusi véleményt, továbbá ha az elítéltnak kiskorú gyermeke van, a gyámhatósági vélemény beszerzését is előírja.

10. §

A Javaslat – kiemelten a távoltartási célú – külön magatartási szabály megtartásának ellenőrzése körében a pártfogó felügyelő és a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő részére törvényi alapot biztosít, hogy a sértettet vagy a külön magatartási szabállyal érintett más személyt felkeresse, és tőle felvilágosítást kérjen, ezzel is növelve az ellenőrzés eszköztárát és a védelem hatékonyságát. Abban az esetben ugyanis, ha ennek eredményeként arról győződik meg, hogy a terhelt a külön magatartási szabályt megszegte, a feltételes szabadság megszüntetésének, illetve a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtása elrendelésének indítványozását kezdeményezheti az ügyészségnél.

11. §

Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.